

Selvitys aikuisten maahanmuuttajien suomen/ruotsin kielen taidon arvioinnista: Suunnitelma kotoutumiskoulutuksen lähtötason arviointimallin valtakunnallistamisesta

Tiivistelmä

Tässä raportissa kuvatussa hankkeessa suunniteltiin toimintaa, joka tähtää Testipisteessä kehitetyn, maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen alkukartoituksen osana tapahtuvan kielitaidon ja oppimisvalmiuksien arviointiin kehitetyn mallin valtakunnallistamiseen. Tästä mallista käytetään nimitystä *lähtötason arviointimalli*.

Lähtötason arviointi on aikuisille maahanmuuttajille suunnattu kotoutumiskoulutukseen ohjauksen väline ja osa laajempaa kotoutumisen edistämiseen liittyvää laki- ja asetusperustaista alkukartoitusta. Hankkeen toteutti Jyväskylän yliopistossa sijaitseva Soveltavan kielentutkimuksen keskus (Solki) yhdessä Testipiste-konsortion kanssa.

Hanke selvitti Testipisteessä kehitetyn lähtötason arviointimallin valtakunnallistamisen edellytykset ja laati suunnitelman mallin valtakunnallistamiseksi. Hankkeen aikana kartoitettiin lähtötason arviointia tekevien tahojen kiinnostusta järjestää valtakunnallisen mallin mukaista lähtötason arviointia; käytännössä kaikki kartoitetut tahot olivat kiinnostuneita sellaisen järjestämisestä. Lisäksi koottiin yhteen tietoa Testipisteen arviointimallin toimivuudesta ja sen kehittämistarpeista. Hankkeessa selvitettiin myös ruotsinkielisen lähtötason arvioinnin nykytila ja laadittiin suunnitelma sen kehittämiseksi niin, että se toimisi samoilla periaatteilla kuin nyt valtakunnallistettava suomenkielisen arvioinnin malli. Yksi hankkeen tuloksia on laadukkaan lähtötason arvioinnin kriteeristö, joka on tarkoitettu ELY-keskusten käyttöön auttamaan lähtötason arviointien kilpailutusta.

Keskeisimpiä hankkeen tuotoksia oli suunnitelma arviointijärjestelmän organisaatiosta ja mukana olevien toimijoiden työnjaosta. Järjestelmän toimintaa rahoittaa ja siitä hallinnollisessa vastuussa on Työ- ja elinkeinoministeriö. Hankkeelle asetetaan ohjausryhmä, jossa on kotoutumiskoulutukseen liittyvien tahojen edustajia. Järjestelmän sisällöstä ja kehittämisestä on puolestaan vastuussa Soveltavan kielentutkimuksen keskus, johon perustetaan Kotoutumiskoulutuksen arviointiryhmä, jota johtaa tarkoitukseen rekrytoitava koordinaattori. Arviointiryhmä huolehtii järjestelmästä käytännön tasolla. Koordinaattorin lisäksi ryhmään kuuluu edustaja Testipiste-konsortioista sekä Solkissa sijaitsevasta Yleiset kielitutkinnot -järjestelmästä (Yki). Tarvittaessa ryhmän työhön osallistuu myös muuta Solkin ja Testipisteen henkilökuntaa.

Loppuraportti sisältää myös analyysin siitä, miten tietotekniikkaa voitaisiin nykyistä paremmin hyödyntää lähtötason arvioinneissa ja miten yhteistyötä lähtötasoarviointien ja Yleisten kielitutkintojen välillä voitaisiin tiivistää mm. tehtävien laadinnan ja tietoteknisten ratkaisujen osalta. Raportti sisältää myös alustavan suunnitelmaa kotoutumiskoulutuksen aikana tapahtuvan kielitaidon arvioinnin kehittämiseksi, mikä palvelee opettajien arviointiosaamisen kasvua.